

Försvaret: dåligt och dyrt

Under de senaste dagarna har en rad politiker och tidningar, senast statsministern, med ett och samma argument vänt sig mot både kravet på atomvapen för Sverige och den pacifistiska propagandan. Kritiserar inte det konventionella försvaret, det är det enda vi har, säger man; att nedsätta dess betydelse är att skapa defaitism. Den mening som måste utläsas ur satsen är att vi skall prisa det försvar vi har som förträffligt; vi skall placera de för ett starkare försvar ivrande och försvarsnihlisterna i samma båt.

Vad är felet med resonemanget? Först och främst naturligtvis att ingen av de uppträdande vågar säga att vårt försvar är lika starkt, eller tillnärmelsevis så starkt, som om vi hade moderna vapen, atomvapen, eller möjlighet att vid anfall utifrån erhålla dessa vapen. Den orimligheten vågar man sig inte på. Man kan inte på en gång säga att atomvapnen är ineffektiva och tala om deras ohygglighet, dvs effektivitet. Alla vet att de nya vapnen har ojämförligt större kraft än de gamla; att förneka detta uppenbara vore för galet. Därmed är hela tankegången underminerad. Vill man att vi skall få svenska folket att tro att de vapen vi har är lika bra som de vapen andra stater har, eller får vid krigsutbrott? Eller vill man inbilla ryssarna att så är fallet? Naturligtvis inte, man vill i sin eländiga räddhåga för ett beslut värja sig mot det uppenbara, vinna tid för att inte utsätta sig för politiska, för taktiska risker.

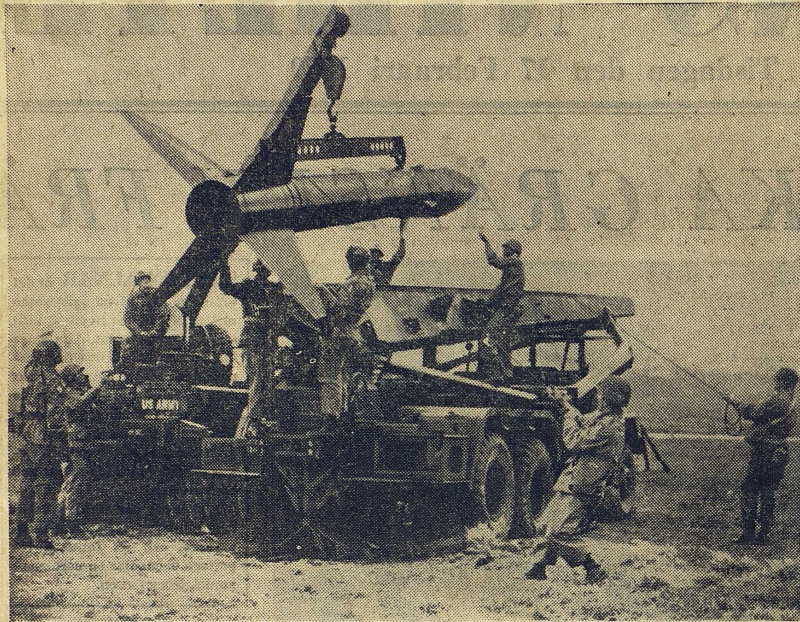
Den metod man använder saknar inte sina poänger. Det är riktigt att det finns en likhet mellan anhängarna av atomvapen och pacifisterna. Båda grupperna hävdar att vårt nuvarande försvar har ringa värde. Men att därför angripa båda riktningarna på en gång, att genom ett dylikt angrepp ge sig sken av att ställa kyrkan mitt i byn är genomskinligt bedrägeri. Pacifisterna säger: Vårt försvar är svagt, låt oss kasta det på sophögen. Vi som kräver atomvapen säger: Vårt försvar är svagt, låt oss göra det bättre. Att likställa dessa uppfattningar är att spela på folks tanklöshet, det är att på lek behandla den fråga som är vårt lands mest allvarliga.

Det finns en viss tendens på militärt håll att gå på en liknande linje. Visserligen säger man, med rätta, att atomvapen är nödvändiga. Men man säger det med ett slags oro, ett slags tveksamhet. Det är väl begripeligt. Dels har militären, utbildad med konventionella vapen, en tendens att betona deras värde även mot eller rättare sagt under undvikande av bättre vetande. Dels är man orolig för att en stark kritik av dessa vapen skall leda till att de slopas eller begränsas — utan något nytt och bättre införes. Dels, slutligen, är man övertygad om — och däri har man utan tvivel rätt — att de nya vapnen inte kan helt ersätta de gamla. Vi kan inte försvara oss blott med moderna vapen. Tag ett enda exempel: det är omöjligt att avvisa en luftlandsättning av trupper — ett särskilt i Danmark aktuellt fall — blott med atomvapen; det krävs tränade soldater, utrustade på konventionellt sätt, för att möta ett sådant angrepp. Men det är nödvändigt att gå ett steg vidare. Om, som mili-

tären säger — och ingen tvivlar väl i grunden på att deras uppfattning är riktig — atomvapnen är oerhört överlägsna de konventionella vapnen, måste slutsatsen bli att vårt konventionella försvar kan begränsas om vi får de nya vapnen. Det är orimligt att påstå att de vapen vi har är svaga i jämförelse med de vapen vi kan få och samtidigt förklara att vårt försvarsapparat måste förbli densamma oberoende av om vi erhåller dessa nya och ojämförligt starkare vapen. Därför måste man från militärens egna utgångspunkter erkänna att stora besparingar kan göras i vårt nuvarande försvarsväsen om bättre vapen ställs till förfogande. Att dessa vapen — de taktiska atomvapnen — är relativt billiga är lika ostridigt, allra helst om vad som i första rummet krävs — vapenbärare — inköps utomlands. Att detta kan ske utan att vår neutralitet uppges har senast framhållits av ambassadör Boheman, vars auktoritet på denna punkt inte rimligen kan jävas.

Vi står alltså inte, som passivitets och låt-gå-systemets företrädare vill antyda, i en situation som, genomskådad och klarlagd, leder antingen till defaitism eller till illusioner om effektiviteten av vårt nuvarande försvar. Vi står inför möjligheten att antingen bygga upp ett jämförelsevis effektivt försvar, billigare än det nuvarande, och att i oförändrat skick bevara ett dåligt och dyrt försvar. Vad som för närvarande, av politiska och taktiska skäl, bjuds den svenska allmänheten är tilltro till ett försvar som varken experterna eller partiledarna tror på; det är den

"HONEST JOHN"

Artilleriraketerna "Honest John" är ett av de vapen som redan ingår i Atlantpaktstaternas — t ex Danmarks och Norges — försvar och som kan användas med atomstridspets.

ohyggliga konsekvens som begäret att bevara enigheten inom partierna och viljan att slåss om mandatet på sekundära inrikesfrågor driver oss till.

Det borde vara slut med filurspelet i denna fråga. Saken är för allvarlig för att behandlas som ett problem om bråk inom partierna och mandatvinster för partierna. Den gäller om vi skall ha ett försvar som kan avskräcka en angripare och säkra vår fred eller ett försvar som enligt alla ledandes innersta uppfattning är ett svagt försvar, en plattform för kapitulation, och därmed en lockelse för hotande och angripande stater.

17/2

Sydafrikanske ministern

har i Svenska Dagbladet — den enda större tidning som inte tagit avstånd från rasföljelserna i ministerns hemland — publicerat en egendomlig insändare. Här sägs att den sydafrikanska legationen inte, såsom man på något håll påstås ha uppgivit, är ansvarig för en artikel om kyrkoherde Helander i Nordvästra Skånes Tidningar den 31 januari, och vidare förklarar att ett antal särtryck av artikeln "genom ett förbiseende" sänts ut som "en del av legationens eget material"; denna distribution har nu av ministern stoppats.

Det är glädjande att den sydafrikanska beskickningens propaganda av meddelandet att döma kommer att begränsas. Men ministerns inlägg är i hög grad vilseledande. Där sägs nämligen inte hela sanningen, utan bara en liten och relativt oväsentlig del av sanningen. Saken är den att sydafrikanska beskickningen i den ökända publikationen Nordvästra Skånes Tidningar infört flera artiklar, som sedan av beskickningen distribuerats i Sverige. Bland dem är en skrivelse, under tecknad av chargé d'affaires E M Malone (införd 31 december), som bland annat på vettlösa grunder beskyller kyrkoherde Helander för "medvetet bedrägeriförsök" och talar om den svenske prästen som "denne man, som tydligen gjort det till sin främsta uppgift (av ekonomiska skäl?) att förtala mitt land i Sverige". Detta oanständiga uppträdande från den sydafrikanska beskickningens sida förbigår minister Bruce, den nuvarande beskickningschefen, på ett sådant sätt att intrycket måste bli att beskickningen inte alls riktat några angrepp mot Helander. Man kan blott hoppas att mr Malone nu är hemskickad eller ålagd att hålla sig stilla och att mr Bruce förstår att det inte bara är simpelt, utan också för hans land olämpligt att begagna sådana propagandametoder.